SPECIFICUL DISFUNCȚIILOR COMPORTAMENTALE LA COPIII CARE PROVIN DIN FAMILII CU PĂRINȚI DIVORȚAȚI

Victoria DAVID,

masterandă, anul II, Facultatea Psihologie și Științe ale Educației, Sociologie și Asistență Socială

CZU: 351.08:316.356.2:159.922.7 victoria.david.2000@mail.ru

Divorțul rămâne a fi o problemă actuală pentru Republica Moldova. În țara noastră durata medie a unei căsătorii finalizate prin divorț este de circa 12 ani. Divorțul nu trebuie privit numai din perspectiva consecințelor la nivel microsocial, ca influențând doar cuplul și copiii acestora, ci și din perspectiva impactului la nivel macrosocial, la nivel de instituție socială.

Conform datelor statistice oferite de Serviciul Stare Civilă din cadrul Centrului Multifuncțional Ialoveni al Agenției Servicii Publice, în perioada 2015 – 2020, în raionul Ialoveni au fost întocmite 2710 acte de căsătorie și 933 acte de divorț la tinerii cu vârste cuprinse între 16 – 35 de ani, iar în anul 2022 -- respectiv 617 acte de căsătorie și 251 de divorț [1, p.29]. Cele menționate *supra* ne vorbesc într-o anumită măsură despre instabilitatea instituției familiei.

Scopul articolului constă în identificarea cauzelor și efectelor divorțului părinților asupra dezvoltării personalității copilului, reflectate în disfuncționalitățile comportamentale ale acestuia, precum și în evidențierea unor măsuri/recomandări ce ar contribui la diminuarea consecințelor negative ale divorțului. Pentru realizarea scopului menționat, am utilizat următoarele **metode de cercetare**:

- interviul semi-structurat cu persoane divorțate (5);
- interviul semi-structurat cu copii ai căror părinți au divorțat (3);
- analiza datelor statistice privind evoluția fenomenului divorțialității în Republica Moldova;
- analiza datelor studiului Generații Gen, privind desfacerea căsătoriei.

Rezultate

Divorţurile sunt mai frecvente în zilele noastre în comparaţie cu ceea ce se întâmpla cu 50 de ani în urmă. Creşterea ratei divorţialităţii este influenţată în prezent de o multitudine de factori, precum: greutățile economice, adulterul şi actele de cruzime; dependenţa de alcool şi droguri, intrarea femeilor în categoria forţei de muncă și creşterea independenţei ei economice; schimbarea valorilor şi individualismul crescut al tinerilor etc. [2, p.253-256].

Divorțul implică multiple consecințe economice, sociale și psihologice asupra cuplului familial. Cel mai greu suportă aceste consecințe, desigur, copiii, pentru care divorțul este un timp critic, în care încearcă să se obișnuiască cu ideea că viața lor s-a schimbat radical [3, p.304]. Printre cele mai frecvente probleme de care se ciocnesc, schimbări care le influențează comportamentul (menționate și de persoanele intervievate) se regăsesc:

• **Problemele emoționale**: tristețe, anxietate, furie, frustrare sau confuzie, copiii având uneori tendința de a se autoînvinovăți pentru problemele părinților. „*Copilul inițial mă învinovățea pe mine de toată situația creată, iar mai apoi pe el”* [II_P_1] „.

• **Problemele de adaptare**: relocarea, ajustarea la o nouă dinamică familială pot duce la dificultăți de adaptare. „*Fetița… mă mai întreabă uneori de ce tata nu vine acasă și de ce nu o duce la grădiniță, că pe ceilalți copii îi duc și tații, iar pe ea mama ori bunica”* [II_P_3].

• **Problemele de relaționare**: în special cu părintele care nu locuiește cu ei. „.... *Pe mama încerc să o evit. Ea are tentative de a începe o oarecare discuție, eu nu am nici dorință, nici timp pentru așa ceva. Mă irită aceste discuții. Cu tata schimb 2-3 vorbe când mă telefonează”* [I_3].

• **Scăderea performanței școlare**: „...*în clasele primare țin minte că eram destul de neascultătoare. Frecvent ajungeam în cabinetul directorului* [I_2].

• **Comportamente de risc**: consumul de substanțe, comportamentul agresiv sau delictual. „*Refuzam să frecventez școala. M-am împrietenit cu băieți din clasele mai mari, împreună cu ei fugeam de la lecții, odată ne-au prins profesorii cum fumam lângă sala sportivă. În acel moment îmi era rușine*” [I_3].

• **Depresia sau anxietatea:** „*M-am închis în sine, vorbeam doar cu un prieten. Puteam sta ore întregi să mă joc la calculator”* [I_3] etc..

În ajutorul părinților divorțați să depășească disfuncțiile comportamentale ale copiilor ar putea veni următoarele **măsuri/recomandări:**

- ***Comunicarea deschisă și sinceră.***
- ***Sprijinul emoțional și psihologic.***
- ***Păstrarea unui mediu pozitiv și lipsit de conflicte.***
- ***Implicarea ambilor părinți în viața copilului.***

Menționăm, **în concluzie**, că o abordare unificată și empatică din partea părinților, a specialiștilor în domeniu (asistent social, psiholog etc.), a tuturor celor din jur poate fi un sprijin semnificativ pentru copiii cu părinți divorțați să-și depășească disfuncțiile comportamentale și să se adapteze la noile circumstanțe familiale.

Referințe:

1. *Programul de dezvoltare a politicilor de tineret ale raionului Ialoveni pentru anii 2022 – 2026*. În: https://il.md/wp-content/uploads/2022/01/1.Program-Tineret-Ialoveni-2022-2026.pdf .
2. BULGARU, M, CHISTRUGA, I. *Familia tânără: aspecte ale adaptării la societatea în schimbare*. Chișinău: CEP USM, 2015.
3. VLĂSCEANU, L. *Sociologie şi modernitate: tranziţii spre modernitate reflexivă*. Iaşi: Polirom, 2007.

Recomandat
***Maria BULGARU**, dr. hab., prof. univ.*